

Social- och äldrenämnden

Barnperspektiv i alla beslut

Motion den 28 mars 2011 av Rolf Wasteson och Agneta Johansson (V)

Förslag till beslut

Social- och äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige notera nämndens redovisning av hur den beaktar barnperspektivet i sitt arbete.

Sammanfattning

Rolf Wasteson och Agneta Johansson (V) föreslår att kommunen utvecklar arbetet för att samtliga verksamheter ska ha god kunskap och hög kompetens kring barn och deras uppväxtvillkor. Förslaget innebär att kommunen ska genomföra utbildningsinsatser för alla medarbetare som direkt eller indirekt kommer i kontakt med barn, inom den privat drivna skattefinansierade verksamheter med vilka kommuner har avtal med och beslutar att inför varje beslut värdera dem ur ett barnperspektiv.

Ärendet har handlagts tidigare handlags av Kultur- och utbildningsenheten för att därefter kompletteras med en beskrivning av hur Social- och äldrenämnden beaktar barnperspektivet i sitt arbete.

I denna skrivelse redovisas hur social- och äldrenämnden arbetar med barnperspektivet. Inom myndigheten finns rutiner för att uppmärksamma barnens behov som arbetssätt och dokumentationssystem. Även regelbundna utbildningsdagar och värdegrundsarbete finns. Vissa förbättringsområden har påtalats framför allt inom de grupper som möter vuxna personer.

För anordnare av insatser för barn och familjer ställs krav på att följa barnkonventionen. Både i myndighetens löpande uppföljningsarbete med insatser för barn och i verksamhetsuppföljningar ingår barnperspektivet som en viktig del. I övrigt kan uppföljningen av hur barnkonventionen följs hos anordnarna utvecklas.

Förslagen i motionen

Motionärerna lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde 28 mars 2011 en motion med förslag om att kommunen utvecklar arbetet för att samtliga verksamheter ska ha god kunskap och hög kompetens kring barn och deras uppväxtvillkor framförallt vad gäller barnfattigdom. Motionärerna yrkar därutöver på att kommunen ska genomföra utbild-

ningsinsatser för alla medarbetare som direkt eller indirekt kommer i kontakt med barn inom den privat drivna skattefinansierade verksamheter med vilka kommunen har avtal samt att inför varje beslut värderas ur ett barnperspektiv.

Enhetens utredning

Barnrättskommittén har tagit fram fyra huvudprinciper för att underlätta tolkningen av FN:s barnkonvention. Dessa fyra huvudprinciper är:

1. rättigheterna gäller alla barn utan åtskillnad av något slag samt innebär denna artikel att samhället aktivt ska motverka diskriminering (artikel 2).
2. barnets bästa ska alltid ska komma i första hand vid åtgärder som rör barn (artikel 3).
3. alla barn har rätt till liv och rätt till utveckling: fysisk, psykisk, moralisk och social utveckling för att möjliggöra ett självständigt liv. Barnet har även rätt till trygghet, omvårdnad och skydd samt rätt att få utvecklas i en miljö som tillgodoser barnets behov av stimulans(artikel 6).
4. barnet har rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som rör barnet. Åsikterna ska respekteras och tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad (artikel 12) (Barnombudsmannen, 2011).

I Social- och äldrenämndens ledningssystem för kvalitet finns under indikatorn ”rättssäker handläggning” med att barnperspektivet ska beaktas enligt FN:s barnkonvention och att alla handläggare ska träffa barn som är föremål för utredning eller insats.

Nedan beskrivs hur SÄN beaktar barnperspektivet utifrån barnkonventionen utifrån svar på frågor som ställdes till cheferna inom enheterna Funktionsnedsättning, Individ- och familjeomsorg barn och unga och Individ- och familjeomsorg vuxen. Svaren har delats in i två grupper: grupperna som arbetar med vuxna och grupperna som arbetar med barn. Därefter följer en beskrivning av vilka krav som finns för anordnare och hur dessa följs upp.

Barnperspektivet och barnkonventionen i arbetet och i besluten

De grupper som framför allt möter vuxna kontrollerar i ett tidigt skede i kontakten om barn finns med i hushållet. Barnperspektiv finns med som egen rubrik i utredningar, som en punkt vid möten och vid ärendehandledning. På gruppen för försörjningsstöd och arbete måste denna punkt redovisas särskilt noggrant vid avslag. Utredningsenheten för barn och ungdom kontaktas vid behov.

De grupper som möter barn har ett dokumentationssystem som grundar sig på barnkonventionen: Barns behov i centrum (BBIC). Barnets vilja och önskemål ska dokumenteras i akten. Utbildningar ges för att förbättra och upprätthålla barnperspektiv och det ingår i värdegrundsarbetet.

Goda exempel på barnperspektivet i arbetet

De grupper som framför allt möter vuxna ser att samverkan med Individ- och familjeomsorg barn och unga är viktig. På försörjningsstöd poängteras att för barnfamiljer som under en längre period uppstår ekonomiskt bistånd kan medel över riksnorm beviljas och att de har akutboende för barnfamiljer. Barnperspektiv ingår som en punkt i ärendedragningar.

De grupper som möter barn har arbetsmetoder för att arbeta både med barn och med föräldrar och hjälpmedel för barn för att kunna förmedla sig. Konsultationerna tillsammans med fyra chefer säkerställer barnens behov. Kunskap om barns utveckling och behov finns och utbildningsinsatser pågår löpande. Samverkan med vuxengrupper är viktig. Individ- och familjeomsorgen håller en dag om barnperspektiv i maj 2012.

Utvecklingsområden

De grupper som framför allt möter vuxna uppger att barnkonventionen och hur den ska användas i praktiken borde uppmärksammas. På försörjningsstödsenheten behöver handläggarna fråga barnen mer, barnens situation behöver tydligare framgå i utredningar och rutiner behöver förstärkas så att barn aldrig tolkar åt sina föräldrar.

De grupper som möter barn vill utveckla kompetensen att samtala med barn. De poängterar att det är mycket lätt hamna i vuxenperspektiv.

Barnkonventionen i det dagliga arbetet

De grupper som framför allt möter vuxna uppger att barnkonventions intentioner hålls levande hos personalen genom att barnperspektivet finns med som egen rubrik i utredningar, som en punkt vid möten och vid ärendehandledning. En grupp anger att det är ett utvecklingsområde.

De grupper som möter barn har samma arbetssätt som vuxengrupperna men har även utredningsmetoder som bygger på barnkonventionen. Att alltid vara två handläggare ökar möjligheten till att säkra barnperspektivet eftersom båda ansvarar för att detta perspektiv löper som en röd tråd i arbetet.

Inom alla grupper kontrollerar chefer regelbundet att barnkonventionen följs i akter och utredningar.

Information till nyanställd personal

Alla grupper uppger att information om barnkonventionen och barnperspektivet ges via arbetsgruppträffar, ärendedragning och mentorer. De som möter barn anger att utredningsmetoder som nyanställda ska kunna bygga på barnkonventionen och att arbeta två och två också säkras att nyanställda introduceras i barnperspektivet. Två grupper som möter vuxna anger att det är ett utvecklingsområde.

Barnperspektiv i kundval

I kundvalen Familjebehandling och Familjerådgivning finns barnkonventionen och barnperspektivet inskrivet i villkoren. Mål för familjebehandling är att sätta barnets bästa i

främsta rummet, enligt intentionerna i barnkonventionen och att barnets egna åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Uppföljning av kundvalen sker bland annat genom att kontrollera hur målen för insatserna uppnås enligt genomförandeplan och familjens uppfattning om resultatet av insatserna.

Barnperspektiv i upphandling av institutionsvård och strukturerad öppenvård

I upphandling ställs kravet att vårdgivarens värdering ska ha sin grund i barnkonvention där det anges att barnets bästa ska komma i främsta rummet samt att vårdgivarna tydligt ska dokumentera barnets/ungdomens delaktighet i sin vård.

Ett annat krav är goda kunskaper om dokumentationssystemet BBIC som bygger på barnkonventionen och används av utredningsenheten. Vårdgivaren ska anpassa sitt uppföljnings- och rapporteringssystem efter strukturen i BBIC.

Insatserna för barn och familjer följs upp av myndigheten. Då synliggörs om vårdgivarnas arbete sker med ett barnperspektiv. Handläggarna tillfrågas av Planering och utvecklingsenheten både löpande och inför verksamhetsuppföljningar om sina erfarenheter av insatserna där barnperspektivet ingår som en viktig del. Uppföljning av anordnarnas rutiner och dokumentation kan också visa på om barnkonventionen följs. I övrigt kan uppföljningen av hur barnkonventionen följs hos anordnarna utvecklas.

Enhetens bedömning

Bedömningen är att arbetet med barn grundar sig på barnkonventionen. På alla berörda enheter inom myndigheten finns flera rutiner i arbetet för att uppmärksamma barn. De enheter som möter barn har arbetssätt och dokumentationssystem som uppmärksammar att barnen ska tillfrågas samt att deras synpunkter och önskemål ska dokumenteras och beaktas. Vissa förbättringsområden åtalats, framför allt inom de grupper som möter vuxna personer. Alla chefer påpekar att det är en svår uppgift att alltid hålla ett barnperspektiv och att det behöver uppmärksammas genom regelbundna utbildningsdagar, värdegrundsarbete och levande samtal i det löpande arbetet.

För anordnare av insatser ställs krav på att följa barnkonventionen. När insatserna följs upp av myndigheten synliggörs om barnets bästa och barnkonventionen följs av anordnarna. Uppföljning av anordnarnas rutiner och dokumentation kan också visa på att barnkonventionen följs. I övrigt kan uppföljningen av hur barnkonventionen följs hos anordnarna utvecklas. Det kan även förstärkas i nämndens ledningssystem för kvalitet.

Bilaga

1. Skrivelse från (V)

Anders Fredriksson
Socialdirektör

Eva Britt Lönnback Yilma
Kvalitetsutvecklare
Enheten Planering och utveckling